

Titulación

Código: G3111V01 **Nome:** Grao en Relacións Laborais e Recursos Humanos [L] **Data publicación BOE:** 29/09/2011

Contido

Código: G3111101 **Nome:** Socioloxía do Traballo **Ano Académico :** 2023/2024

Créditos ECTS: 9.00

Carácter: Formación básica **Convocatoria:** Anual de Titulacións de Grao/Máster

Datas de Aprobación

Data aprobación Ciencia Política e Socioloxía: 29/05/2023

Profesorado do Contido

Nome	Categoría	Función
Redondo López, Carmen		Profesor/a

Obxectivos da materia

A materia de Socioloxía do Traballo ten os seguintes obxectivos xerais:

- Analizar o traballo como relación social, enmarcando o comportamento laboral nunha perspectiva social e grupal.
- Analizar a importancia do traballo como mecanismo de integración social, estratificación e asignación de roles e status aos membros da sociedade.
- Presentar as principais, ou máis influentes, correntes, paradigmas ou estilos de pensamento en Socioloxía do Traballo.
- Presentar o método e as técnicas de estudo, o enfoque científico, da Socioloxía do Traballo, reflexionando sobre os aspectos máis destacados do traballo e da relación laboral.
- Esta materia está directamente relacionada coa materia Técnicas de Investigación Social, tamén de carácter anual e para o segundo curso de grao.

A materia pretende acadar, cos contidos, no alumno/a obxectivos procedimentais (saber facer), actitudinais (saber ser), epistemolóxicos (autonomía do coñecemento).

Contidos

Bloque I.- Contribución da Socioloxía ao estudo do traballo e das relacións laborais

- 1.1.-Clasificación das ciencias: ciencias sociais, paradigmas, metodoloxías e coñecemento científico
- 1.2. Orixe da socioloxía e socioloxía do traballo como ciencia. Obxectos e actores.
- 1.3. Conceptos clave da socioloxía: agregado social, grupo, personalidade social, rol, status, cultura, clase social, estratificación social
- 1.4. Análise sociolóxica dos procesos sociais clave: socialización, control social, desigualdade, mobilidade social, globalización (división social do traballo)
- 1.5. Conceptos do proceso de interacción social no traballo. Cultura. Papel e status social. Estratificación social e desigualdade. Poder e ideoloxías.

Bloque 2.-Metodoloxías e Instrumentos da Socioloxía e Socioloxía do Traballo

- 2.1. Metodoloxías e técnicas. A visión cualitativa. cuantitativo. Mixta.
- 2.2. Observación participante
- 2.3. A entrevista. Traballo individual e en grupo
- 2.4. Outros instrumentos: técnicas dialécticas, análise de redes, mostras, experimentos, cuestionarios, enquisas, bases de datos, análise temática, análise de contidos, fontes bibliográficas

Bloque 3-Factores interpretativos da socialización humana no mundo laboral

- 3.1. Cambio social e tipos ideais de sociedade: Sociedade tradicional, Sociedade tecnolóxica e Sociedade postindustrial
- 3.2. Perspectivas sociolóxicas clásicas arredor do estudo do traballo e da relación laboral. Adam Smith. Augusto Comte. Karl Marx. Emile Durkheim. Max Weber
- 3.3. Evolución procesual das relacións laborais: da Primeira á Quinta Revolución Industrial
- 3.4. Benestar material. capitalismo industrial. Fordismo. consumo masivo

Bloque 4. A Socioloxía da Empresa e do traballo

- 4.1. Fontes socio estatísticas da organización empresarial
- 4.2. Organización formal e informal
- 4.3. A empresa ou empresa industrial como obxecto de estudo da socioloxía. Organización e institución
- 4.4. Roles, status e estratificación na empresa. Tipos organizativos

Bloque 5. A función social do traballo nos enfoques organizativos

- 5.1. Teoría clásica da organización
- 5.2. Escola de Relacións Humanas
- 5.3. A teoría da burocracia
- 5.4. Os enfoques normativos -prescriptivo e explicativo-descriptivo

Bloque 6. Mercado de traballo, retos, situación social contemporánea e escenarios de futuro

- 6.1. Fontes sociolóxicas de medición do mercado de traballo
- 6.3. Economía colaborativa e sindicalismo. O enfoque de sustentabilidade e medio ambiente
- 6.4. A visión pesimista do emprego. Evolución do emprego. Emprego non normalizado. Desemprego e sobrecualificación
- 6.5. A división social do traballo. Clase social, orixe social e inmigración
- 6.6. Mulleres e traballo. Brecha salarial. Sexismo. Estereotipos de xénero

Bibliografía básica e complementaria

- Bell, D. (1989). Las contradicciones culturales del capitalismo. Madrid: Alianza
- Castillo, J. J. (1999). El futuro del trabajo. Editorial Complutense
- Castillo, J. J. (2012). Clásicos y modernos en sociología del trabajo. Miño y Dávila
- Enguita, M.E. (1998). La perspectiva sociológica. Una aproximación a los fundamentos del análisis social. Madrid: Tecnos
- Fernández Rodríguez, C. J., et al. (2012). Sociología de la empresa, el trabajo y las organizaciones. Un enfoque crítico. Ed. Grupo 5
- Rafael Feito, A. (1995). Estructura social contemporánea. Las clases sociales en los países industrializados. Madrid: Siglo XXI
- Finkel, L. (1994). La organización social del trabajo. Ed. Pirámide
- Giddens, A. (2002). Sociología. Ed. Alianza Universidad
- Herranz González, R. (2007). La sociología de los mercados internos de trabajo. Madrid: CES
- Holm-Detlev, et al. (2007). Manual de la Sociología del Trabajo y de las relaciones laborales. Ed. Delta
- Lucas Marín, A. (2002). Sociología para la empresa. Ed. McGraw-Hill
- Miguel, F., y Prieto, C. (1991). Las Relaciones Laborales en España. Ed. Siglo XXI
- Martínez Pastor, J. I. (2022). Claves de la Sociología del Trabajo: la evolución del empleo y del trabajo en el mundo. UNED
- OIT (2023). Perspectivas Sociales y del Empleo en el Mundo: Tendencias 2023. Ginebra: Oficina Internacional del Trabajo, 2023
- Perrow, C. (1990). Sociología de las Organizaciones. Ed. McGraw-Hill
- Rocher, G. (1996). Introducción a la sociología general. (12a ed.). Barcelona: Herder.
- Santos Ortega, J. A. (1995). Sociología del trabajo. Ed. Tirant lo Blanch
- Sarries Sanz, L. (1993). Sociología de las relaciones industriales en la sociedad postmoderna. Zaragoza: Mira Ediciones
- Watson, T. (1994). Trabajo y Sociedad. Ed. Hacer
- Weber, M. (1964). Economía y sociedad. FCE
- Revistas especializadas:
- Revista del Centro de Estudios de Sociología del Trabajo
- Sociología del Trabajo
- American Sociological Review
- Work and Occupations

A bibliografía básica e complementaria especificarase e ampliarase no campus virtual (modalidade extensiva)

Competencias

O alumnado debe coñecer e identificar o papel da Socioloxía como ciencia da sociedade. Debes coñecer a linguaxe sociolóxica, o alcance de cada un dos termos que utiliza a Socioloxía e os procesos sociais básicos,

todo iso aplicado a unha relación social concreta: a relación laboral.

Así mesmo, deberán coñecer o alcance das diferentes correntes ou perspectivas sociolóxicas arredor do traballo, da organización formal e da empresa, as súas explicacións sobre o funcionamento da sociedade e as súas consideracións sobre as tendencias sociais futuras con especial referencia aos novos retos do traballo e da empresa. Socioloxía do traballo no século XXI.

Preténdese que o alumnado adquira as competencias necesarias para poder realizar unha análise da realidade social, entendendo o porqué do funcionamento da sociedade, das relacións sociais, especialmente das relacións laborais e dos cambios sociais.

Competencias básicas e xerais:

CG2 - Localizar, analizar, sintetizar e xestionar diferentes fontes e tipos de información

CG4 - Aplicar o razoamento crítico no estudo e análise dunha cuestión ou tema concreto

CG5 - Expoñer e defender adecuadamente, oralmente e/ou por escrito, cuestións ou temas de carácter xeral ou relacionados coa súa especialidade.

CG6 - Traballar individualmente e en equipo

CG3 - Planificar, organizar e tomar decisións no desenvolvemento de diversas actividades e procesos

CG7 - Traballar e relacionarse cos demais, respectando as normas básicas de convivencia, os dereitos fundamentais e os valores democráticos

Habilidades específicas

CE1 - Recoñecer e relacionar os procesos de cambio social, dende unha perspectiva histórica, económica e sociolóxica, coas innovacións na organización do traballo e a evolución dos sistemas de relacións laborais.

CE3 - Localizar, interpretar, sintetizar e representar datos e indicadores laborais e socioeconómicos

Metodoloxía da ensinanza

A materia é anual con nove créditos ECTS, polo que contará con 45 horas de docencia expositiva e 27 horas de docencia interactiva.

O traballo por competencias require unha metodoloxía de ensino centrada no alumno. Con esta metodoloxía preténdese que o propio alumno constrúa os seus propios coñecementos, saiba dar sentido ao que está a traballar, relaciona contidos e saiba para que serve ou para que se aplica ao que está a aprender. Así mesmo, búscase unha progresiva autonomía (dirixida) do alumnado no proceso de aprendizaxe que favoreza, continúe e por si mesmo, o proceso de indagación científica.

O método didáctico empregado para o desenvolvemento da materia desenvólvese coa explicación teórica do profesor na clase expositiva e co desenvolvemento práctico do programa, nas clases interactivas, entre outras, mediante instrumentos de prácticas: exames de comprensión no campus virtual, exercicios, comentarios de textos, debates, asistencia a charlas, comentarios guiados sobre documentais e/ou fontes audiovisuais, lectura oral de textos e comentarios, etc. sobre os temas do programa de clase ou contados da materia.

A avaliación práctica, na clase interactiva, pode adaptarse a un traballo de Aprendizaxe e Servizo (APS).

Sistema de avaliación da aprendizaxe

A avaliación dos alumnos realízase mediante un exame parcial e outro final. Condición necesaria para que o alumnado poida presentarse ao exame parcial será a asistencia a polo menos o 80% das sesións lectivas, tanto expositivas como interactivas.

Unha vez superados os dous exames, a nota media obtida suporá un 70% da nota final, 7 puntos.

A superación do exame final será requisito para superar a materia.

Esta cualificación final tamén terá en conta a asistencia e participación activa en clase interactiva, traballos individuais ou en grupo, a participación en charlas, exposicións e/ou debates programados, ou instrumentos de prácticas, durante o curso puntuando o 30% da nota final, 3 puntos.

A avaliación práctica, o 30% da nota, poderá adaptarse á realización dun traballo de Aprendizaxe e Servizo (APS).

Para os efectos da normativa da USC, todas as actividades sinaladas terán a consideración de actividades académicas avaliadas, polo que a participación do alumno en calquera delas producirá as consecuencias legalmente establecidas.

Para os alumnos exentos da docencia, o 100% da nota virá determinada polo exame final. Estes alumnos poderán asistir ás titorías que precisen ao longo do curso académico. Deberán asistir a unha obrigatoria no primeiro cuatrimestre do curso.

As indicacións específicas sobre as probas estarán dispoñibles no Campus Virtual.

En relación co uso indebido das tecnoloxías e o plaxio na realización de tarefas e probas, lémbrese ao alumnado que, nos casos de realización fraudulenta de exercicios e probas, será de aplicación o disposto nas normas de avaliación do rendemento académico e de revisión das cualificacións dos alumnos.

O alumnado que repita materia deberá realizar as tarefas dos non repetidores. O alumnado con dispensa deberá realizar unha titoría ao comezo do curso e realizar un exame final, así como realizar as actividades programadas no campus virtual, segundo as indicacións do docente.

Tempo de estudos e de traballo persoal que debe dedicar un estudante para superala

A distribución dos tempos de estudo recomendable é o seguinte:

Estudio individual o en grupo: 90 horas.

Elaboración de traballos: 25 horas.

Lectura dos textos da materia recomendados: 15 horas.

Preparación clases interactivas: 5 horas.

O tempo necesario para superar a materia estimase en, aproximadamente, 3 horas semanais.

Recomendacións para o estudo da materia

Para superar a materia considérase conveniente e recoméndase aos seguintes alumnos:

- Asistencia regular ás clases.
- Análise, reflexión e estudo das lecturas programadas
- Elaboración dos traballos, tarefas, exames e/ou actividades propostas

Observacións

Este Programa contará co apoio de materiais publicados no Campus Virtual.

O alumnado con exención ou dispensa académica poderá asistir titorías PRESENCIAIS.